נה א מיי׳ פ״י מהל׳ ברכות והל' או (סמג עשיו כו) ואר מן (טתה עמין כי טוש"ע או״ח סימן רכי סעיף ג: גו ב ג מיי שם הלכה (סמג שם) טוש"ע או״

סי' רכב סעיף ד: גז ד ה מיי' שם הלכה [כב]

נו דה מיי שם הנכה (פבן כה סתג שם טושיע אויית סימן רל סעיף א: נח ו מיי שם הלכה כ טוש"ע שם סעיף ג: נש ז מיי שם הלי כא טוש"ע שם סעיף ד: טוש"ע שם סעיף ד: ח טוש"ע י"ד סימן של סעיף א:

תורה אור השלם

1. וְאַחֵר יַלְדָה בָּת וַתְּקְרֵא את שמה דינה: בראשית ל כא

אָל בְּנֵי יִשְׂרְאַל לַאמֹר אָשָּׁה כִּי תִּשְׂרָאַל לַאמֹר אָשָּׁה כִּי תִשְׂרָאַל יְמָים בִּימֵי נְדָּת דְּיֹתְה שְׁבָעת תְּטְמָאָה שְׁבָעת תְּטְמָאָה שְׁבָעת תִּעְמָאָה שְׁבָעת תִּעְמָאָה שִׁבְעת תִּעְמָאָה שִׁבְעת תִּעְמָאָה יוּיקרא ייר ב ז מְשְׁמוּעָה רֶעָה לֹא יִירָא. 3. מִשְׁמוּעָה רֶעָה לֹא יִירָא נ. בּיִּקְיב.. בְּייָ: נָכוֹן לִבּוֹ בָּטְחַ בַּיִי: תהלים קיב ז

תהלים קיב ז 4. פְּחֲדוּ בְצִיוֹן חַשָּאִים אָחֲזָה רְעָדָה חֲנַפִּים מִי יָגוּר לְנוּ אֵשׁ אוֹבַלָּה מִי יָגוּר לְנוּ לָנוּ אֵשׁ אוב. מוֹקְדֵי עוֹלָם: ישעיהו לג יד

5. אַשְׁרֵי אָדָם מְפַּחֵד תָּמִיד וּמַקְשֶׁה לִבּוֹ יִפּוֹל בְּרֶעָה: משלי כח יד

6. כִּי פַחַד פַּחַדתִּי וַיַּאַתִינִי

היינו לעמרה דמינו:

8. אם יַקוּם וְהָתְהַלֵּךְ בַּחוּץ על משְעַנְתּוֹ וְנִפֶּא יְרַפָּא: רַק שִׁבְתּוֹ יְנִקּן וְנִפֶּה הַמַּכָּה אָב יָשִר יְתָּוֹ וְנִפָּא:

רבינו חננאל (המשך) ודייקת מדקא מיפלגי ביש לו כיוצא בהן, ר' מאיר סבר אין צריך לברך ור' יהודה סבר אף על פי שיש לו כיוצא בהן צריך לברך, מיכלל בשקנה כיוצא בהן וישנם מצויין אצלו מודה לר' מאיר שאין צריך לברך, אילא אפילו בהא פליגי ה'לא אפילו בהא פליגי ר' יהודה. והאי (מפריש) [דפריש] פלוגתיהו ביש לו להודיעך כחו דר' מאיר, . דכיון שיש לו אף על פי שלא קנה כיוצא בהו מעולם כילים ולא תנן יש לו, וכל היכא דפליגי ר' יוחנז ורב . הונא הילכתא כר׳ יוחנו. כר׳ יהודה, הילכך הילכתא בריידות ה, הילכן הילוא דבין קנה ובין לא קנה כיוצא בהן, ואפילו אם יש לו כיוצא בהן צריך לברך. מתני' היתה אשתו מעוברת ואמר יהי רצון . מלפניך שתלד אשתי זכר הרי זו תפלת שוא. והוא שהזריעו איש ואשתו בבת אחת. אשרי אדם מתפחד שנאמר פחדו בציון חטאים וג'. הנכנס לכרך מתפלל ב' כול'. פירוש וצועק על העתיד, כיצד, ביקש להיכנס לעיר אומר יה' רצון מלפניך שתכניסני לשלום כול'. נכנס לשלום יומי ברצב לשלום

נותן הודאה לשעבר, כיצד, אומר מודה אני לפניך י״י

אלהי שהכנסתני לשלום וכן ביציאה. **הנכנס** לבית הכסא אומר התכבדו מכובדים קדושים משרתי עליון, תנו כבוד לי״י והמתינו לי עד שאצא, שזה דרך בני אדם. כי נפיק מברך אשר יצר האדם בחכמה וברא בו נקבים נקבים כולי. **תנו רבנ**ן הנכנס למרחץ אומר יהי רצון מלפניך י״י אלהי שתצילני מזה ומכיוצא בו לעתיד לבוא ואל יארע בי דבר קלקלה ועייל, וכי נאפיק מברך ברוך אשר הצלתני מן האור. **הנכנס** להקיז דם אומר יהי רצון מלפניך י״י אלהי שיהא עסק זה לי לרפואה ותרפאיני, כי אל רופא

ים. ורחמז אתה. כי נאפיק מאי. אמר רבא ברוד רופא חיים.

שני בילה בי דקנה וחזר וקנה דברי הכל אין לריך לברך. דהא רבי יוחנן לא של ים ומתחלתו ולד היה אלא שנרלף משל לאדם שסטר את חבירו אמר לריך לברך אלא משום דלענין קנייה חדש הוא: ואיכא דאמרי והחזיר לורתו לאחוריו: ומי מהני. תפלה לזכר אפילו בחוך ארבעים יום והלא הדבר תלוי בהזרעה תחלה: הכי גרסינן משכחת לה לא אמר אין לריך לברך אלא דקנה וחזר וקנה דליכא חדוש כלל אבל דמהניא כגון שהוריעו שניהם כבה אחת: כל היכי דדרשת ליה

להחי קרח. מדריש לחדה משמעות: מסיפיה לרישיה מדריש. מי שנכון לבו בטוח ביי׳ משמועה רעה לא יירא: בדברי תורה כתיב. אשרי אדם מפחד תמיד שמא תשתכח ממנו שמתוך כך הוא מחזיר לשנותם תמיד: **תנו רבנן.** בן עואי אמרה דאמר שתים בכניסתו ושתים ביליחתו: לית לו בה. יוהר בעלמו שלא יפשע או אם פשע כבר אל יכנס במקום סכנה: בי בני. בית המרחן: מתותיה. חפירה שהמים נופלים לתוכה ובני אדם רוחלים על גבי תקרה שעל גבה: בחד חבריה. בזרועו החזיק אחד או שנים וזה בזה החזיקו עד מאה ואחד: היינו דרבי אחא. דבעי אודויי שהולאתני לשלום: שאין דרכן של בני אדם וכו'. כלומר לא היה להם לעסוק ברפואות אלא לבקש רחמים:

מכלל דכי קנה וחזר וקנה דברי הכל אין צריך לברך וא"ד אמר רב הונא לא שנו אלא שלא קנה וחזר וקנה אבל קנה וחזר וקנה אין צריך לברך ור יוחגן אמר אפילו קנה וחזר וקנה צריך לברך מכלל דכי יש לו וקנה דברי הכל צריך לברך מיתיבי בנה בית חדש ואין לו כיוצא בו קנה כלים חדשים ואין לו כיוצא בָהם צריך לברך יש לו כיוצא בהם אין צריך לברך דברי ר"מ ר' יהודה אומר בין כך ובין כך צריך לברך בשלמא ללישנא קמא רב הוגא כר"מ ורבי יוחגן כרבי יהודה אלא ללישנא בתרא בשלמא רב הונא כרבי יהודה אלא רבי יוחנן דאמר כמאן לא כר"מ ולא כרבי יהודה אמר לך רבי יוחגן הוא הדין דלרבי יהודה קנה וחזר וקנה נמי צריך לברך והא דקא מיפלגי ביש לו וקנה להודיער כחו דר"מ ראפי׳ קנה ויש לו אין צריך לברך וכל שכן קנה וחזר וקנה דאין צריך לברך וליפלגו בקנה וחזר

יקנה דאין צריך לברך להודיעך כחו דר' יהודה יכח דהתירא עדיף ליהפים ברך על הרעה כו': היכי דמי כגון דשקל בדקא, בארעיה אף על גב דמבא היא לדידיה דמסקא ארעא שירטון ושבחא השתא מיהא רעה היא: יועל הטובה כו': היכי דמי כגון דאשכח מציאה אף על גב דרעה היא לדידיה דאי שמע בה מלכא שקיל לה מיניה השתא מיהא מובה היא: יהיתה אשתו מעוברת ואמר יהי רצון שתלד כו' הרי זו תפלת שוא: ולא מהני רחמי מתיב רב יוסף יואחר ילדה בת ותקרא את שמה דינה מאי ואחר אמר רב לאחר שדנה לאה דין בעצמה ואמרה י"ב שבמים עתידין לצאת מיעקב ששה יצאו ממני וארבעה מן השפחות הרי עשרה אם זה זכר לא תהא אחותי רחל כאחת השפחות מיד נהפכה לבת שנא' ותקרא את שמה דינה מזכירין מעשה נסים ואיבעית אימא מעשה דלאה בתוך ארבעים יום הוה כדתניא שלשה ימים הראשונים יבקש אדם רחמים שלא יםריח משלשה יועד ארבעים יבקש רחמים שיהא זכר מארבעים יום ועד שלשה חדשים יבקש רחמים שלא יהא סגדל משלשה חדשים ועד ששה יבקש רחמים שלא יהא נפל מששה ועד תשעה יבקש רחמים שיצא בשלום ומי מהני רחמי והא"ר יצחק בריה דרב אמי ∘איש מזריע תחלה יולדת נקבה אשה מזרעת תחלה יולדת זכר שנאמר 2אשה כי תזריע וילדה זכר הכא במאי עסקינן כגון שהזריעו שניהם בבת אחת: היה בא בדרך: ת"ר מעשה בהלל הזקן שהיה בא בדרך ושמע קול צוחה בעיר אמר מובמח אני שאין זה בתוך בִיתי ועליו הכתוב אומר ימשמועה רעה לא יירא נכון לבו במוח בה' אמר רבא פכל היכי דדרשת להאי קרא ימרישיה לסיפיה מדריש מסיפיה לרישיה מדריש מרישיה לסיפיה מדריש משמועה רעה לא יירא מה מעם נכון לבו במוח בה' מסיפיה לרישיה מדריש נכון לבו במוח בה' משמועה רעה לא יירא ההוא תלמידא דהוה קא אזיל בתריה דרבי ישמעאל ברבי יוםי בשוקא דציון חזייה דקא מפחיד אמר ליה חמאה את דכתיב יפחדו בציון חמאים אמר ליה ״והכתיב יאשרי אדם מפחד תמיד אמר ליה ההוא בדברי תורה כתיב יהודה בר נתן הוה שקיל ואזיל בתריה דרב המנונא אתנח אמר ליה יסורים בעי ההוא גברא לאתויי אנפשיה דכתיב יכי פחד פחדתי ויאתיני ואשר יגורתי יבא לי והא כתיב אשרי אדם מפחד תמיד ההוא בדברי תורה כתיב: הנכנם לכרך: תנו רְבנון הבכניסתו מהו אומר יהי רצון מלפניך ה' אלהי שתכניסני לכרך זה לשלום נכנס אומר מוּרָה אני לפניך ה' אלהי שהכנסתנִי לָכרך זה לשלום בקש לצאָת אומר יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתוציאני מכרך זה לשלום יצא אומר מודה אני לפניך ה' אלהי שהוצאתני מכרך זה לשלום וכשם שהוצאתני לשלום כך תוליכני לשלום ותסמכני לשלום ותצעידני לשלום ותצילני מכף כל אויב, ואורב בדרך אמר רב מתנא ל"ש אלא בכרך שאין דנין והורגין בו אבל בכרך שדנין וְהורְגִין בו לית לן בה א"ד אמר רב מתנא אפילו בכרך שדנין והורגין בו זימנין דלא מתרמי ליה אינש דיליף ליה זכותא תִ"ר יהנכנם לבית המרחץ אומר יְהִי רצון מלפניך יי' אלהי שתצילני מזה ומכיוצא בו ואל יארע בי דבר קלקלה ועון ואם יארע בי דבר קלקלה ועון תהא מיתתי כפרה לכל עונותי אמר אביי לא לימא אינש הכי דלא לפתח פומיה לשמן ©דאמר ר"ל וכן תנא משמיה דר' יוסי לעולם אל יפתח אדם פיו לשמן אמר רב יוסף מאי קראה דכתיב יכמעם כסדום היינו לעמורה דמינו מאי אהדר להו נביא שמעו דבר יי' קציני סדום וגו' כי נפיק מאי אומר א"ר אחא מודה אני לפניך יי' אלהי שהצלתני מן האור ר' אבהו על לבי בני אפחית בי בני מתותיה אתרחיש ליה ניסא קם על עמודא שזיב מאה וחד גברי בחד אבריה אמר היינו דר' אחא דאמר רב אחא 🙉 יהנכנם להקיז דם אומר יהי רצון מלפניך יי' אלהי שיהא עסק זָה לי לרפואה ותרפאני 🗈 כי אל רוָפא נַאמן אתה ורפואתך אמת לפי שאין דרכן של בני אדם לרפאות אלא שנהגו אמר אביי לא לימא אינש הכי יידתני דבי רבי ישמעאל ורפא ירפא המכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות כי קאי מאי אומר אמר רב אחא ברוך רופא חגם נו וורפא ירפא המכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות כי קאי

כו' מכלל דכי יש לו וקנה דברי הכל לריך לברך. דהה רב הונה

יש לו וקנה דחיכה חדוש מודה הוח דלריך: בין כך ובין כך. בין שים לו בין שאין לו הואיל ולא קנה הראשונים ועכשיו קנה לריך לברך: לא כר' מאיר ולא כרבי יהודה. דאפילו רבי יהודה לא פליג אלא ביש לו וקנה אבל בקנה וחזר וקנה לה: דמסקה הרעה שרטון. לימ"ן מחמת המים והוה ליה לובל: השתח מיהח רעה היח. שמחבלת תבוחה של שנה זו ומברך ברוך דיין האמת: ועל הטוב שהיא מעין הרעה. יברך הטוב והמטיב: מאי היא. כגון דחשכח מליחה: שלח יסרית. הזרע אלא יהלוט ויהיה ולד ולאחר שלשה ימים אם לא קלט כבר הסריח ואין תפלה מועלת: שלא יהא סנדל. "שלא תתעבר אשתו ולד אחר ויהיה פוחת לורתו של ראשון ודומה לדג של ים ששמו סנדל. הכי אמרינן במס' נדה (דף כה:) סנדל דומה לסנדל

: מלושיו ס: גיטיו מא: עד קרוטין ט. גיטין ומו. על. חולין נח. נדה נט:], ב' [פרי על זה כתב רש"י בילה ב: ד"ה המירא וע" בכ"מ פ"י מה"ב ה"א, ג) [יבמות קרא: חולין מג.ן, ד) ווער׳ תוס׳ סנהדרין כב. ד״ה ארבעיםו. ה) נדה כה: כח. לא. ע"ש, ו) [לקמן סג. סנהדרין ע.], ו) גיטין נה:, ח) לעיל יט. כתובות ח:, ט) ב"ק פה.,

גליון הש"ם

גמ' כח דהתירא כו'. עי רש"ל פסחים ק"ב ע"א ד"ה להודיעך כחו ועי׳ ח״ר סי׳ כנ: שם כל היכי דדרשת להאי הרא. כנייו זה להמי הג להאי קרא. כעין זה לקמן סג להאי קרא. כעין זה לקמן סג ע״ל: רש״י ד״ה שלא יהא סגרל. שלא תתעבר. עי׳ נדה דף כה ע"ב תוס' ד"ה

הגהות הגר"א

[א] גמ' (דל"ר אחא) תא"מ: [ב] שם (ותרפאני כי א"ר נ"א ורפואתך אתת לפי) תא"מ ונ"ב כי רופא חנם אתה: [ג] שם חנם. נ"ב וכ"ה ברא"ש אבל גירסת בה"ג והרמב"ם חולים:

לעזי רש"י

לימ"ץ [לימו"ן]. רפש,

מוסף רש"י

בח דהתירא עדיף ליה. טוב לו להשמיענו כח דברי אבל כח האוסריו אינה ראיה טפנ כו החומוץ מינט ומינט שהכל יכולין להחמיר ואפילו נדבר המותר (ביצה ב:). אין מזכירין מעשה נסים. להביא ראיה מהן (חודין מג.). מרישיה לסיפיה. אם נאת לדרשו למקרא זה יש לך לרדשו יפה בין בכתיבתו בין בהיפוך (דקפון סג.) או: מאן דריש ליה מרשיה לסיפיה מדרים, נדרש משמעותיה יפה (פוהדרין ע.), והכתיב אשרי אדם מפחד תמיד. דואג לראות הנולד שלא תארע תקלה בכך אם אעשה זאת (גיטין נה:), מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות. ולא אמרינו רחמנא

רבינו חננאל

מיכלל דכי קנה וחזר וקנה היכיל דכי קנה דווו דקנה הואיל ועכשו אין לו כיוצא בהן דברי הכל צריך לברך. לישנא אחרינא אמר רב הונא לא שאנו אילא שלא קנה כיוצא בהן, אבל אם קנה כיוצא בהן אין צריך קנה כיוצא בהן אין צריך לברך. ור' יוחנן אמר אחד זה ואחד זה צריך לברך. כלומר, בין קנה כיוצא בהן כלומר, בין קנה כיוצא בהן בין לא קנה כיוצא בהן צריך לברך. מיתיבי בנה בית חדש ואין לו כיוצא בהן צריך לברך דברי ר' מאיר, ר' יהודה אומר בין כך ובין בך צריך לברך. דיקונן מינה לר׳ מאיר מדקראתני ואין לו כיוצא בהן [הא יש ואין לו כיוצא בהן [הא יש שלא קנה מעולם כמותם אין צריך לברך, ור' יהודה אומר בין יש לו כיוצא בהן אומו בין יש לו כיוצא בהן ובין אין לו כיוצא בהן הואיל ולא קנה עדיין כיוצא [בהן] צריך לברך. בשלמא מאיר ור' יוחנן כר' יהודה, אלא ללישנא בתרא בשלמא

אית ארישטר בוש אבשלום. רב הונא דאמר לא שאנו שצריך לברך אלא שלא קנה כיוצא בהן, אבל קנה כיוצא בהן אין צריך לברך, ודייקינן מינה אם מי שקנה כיוצא בהן ועכשיו אינם אצלו אין צריך לברך, כל שכן מי שיש אצלו עכשיו כיוצא בהן שאין צריך לברך, נמצא רב הונא כר' מאיר, אילא ר' יוחנן דאמר אפילו קנה כיוצא בהן ויש לו כיוצא בהן צריך לברך כמאן, לא כר' מאיר, דהא ר' מאיר סבר אם יש לו כיוצא בהן אין צריך לברך, ולא כר' יהודה דהא ר' יהודה סבר אם קנה כיוצא בהן אין צריך לברך, ומשני ר' יוחנן לא, לעולם ר' יהודה סבר אפילו קנה וחזר וקנה כיוצא בהן צריך לברך, ודהאי דקא מיפלגי ביש לו